

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Budapest XII. kerületének csapadékvíz-kezelési akcióterve

Tisztelt Képviselő-testület!

Az éghajlatváltozás egyik jól azonosítható hatása, hogy az utóbbi években megváltozott a csapadékesemények jellege: egyre gyakoribbak a rövid idő alatt lehulló, nagy intenzitású esőzések, miközben hosszabb száraz, aszályos időszakok is előfordulnak.

A XII. kerület természeti és beépítési adottságai sajátos helyzetet teremtenek a csapadékvíz-kezelés szempontjából. A jelentős szintkülönbségek, a burkolt felületek arányának növekedése, valamint az egyesített csatornarendszer terheltsége együttesen növelik a hirtelen lezúduló csapadékvíz okozta kockázatot. A víz gyors lefolyása nem csupán villámárvizekhez, elöntéshez vezethet, hanem infrastruktúra-terhelési, közlekedésbiztonsági és környezeti problémákhoz is hozzájárul.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a csapadék intenzitása és időbeli koncentráltasága változik, miközben a városszerkezet lassan reagál ezekre a kihívásokra. A hagyományos vízvezetésre épülő megközelítés önmagában nem elegendő: a lezúduló csapadékvíz visszatartása, lefolyásának késleltetése és helyben hasznosítása egyre fontosabb szerepet kap.

A Hegyvidéki Önkormányzat vezetésével, Erzsébetváros (VII. kerület), Pestszentlőrinc-Pestszentimre (XVIII. kerület), a Fővárosi Önkormányzat és számos más szakmai partner együttműködésében 2021-ben indult útjára a „LIFE – Városi Eső” projekt. A program kiemelt célja a városi klímaadaptáció támogatása – kifejezetten a csapadékvíz-gazdálkodás szakterületére koncentrálni –, és nagyobb részben európai uniós forrásból, a 2021 és 2026 közötti időszakban valósul, valósult meg.

A csapadékvíz lefolyásának lassítását, megtartását és lehetőség szerinti hasznosítását célzó beruházásokon, vizsgálatokon és szemléletformáláson túl a projektben egy főként rövid- és középtávú feladatokat meghatározó csapadékvíz-kezelési intézkedési terv elkészítését vállalták a partnerek.

Az akcióterv fontos szemléleti alapelve, hogy a csapadékvíz-kezelést ne pontszerű beavatkozások soraként, hanem vízgyűjtő-szintű összefüggésekben kezelje. Ennek megfelelően nemcsak a közterületi fejlesztésekre koncentrálni, hanem számolni a magán- és intézményi területek szerepével, valamint azzal, hogy a megoldások tartóssága – a műszaki eszközök mellett – intézményi együttműködést és társadalmi elfogadottságot is igényel.

Ugyanezt tükrözi a projektben együttműködő szervezetek (stakeholderek) rendkívül diverz összetétele, hisz a vízgyűjtő-szintű adatgyűjtés, tervezés és üzemeltetés mind a szakértők, mind az üzemeltető cégek, mind pedig az önkormányzatok és a lakosság bevonását igényli.

A Budapest XII. kerület csapadékvíz-kezelési akciótervének (a továbbiakban: *akcióterv*) főbb elemei a csapadékvízzel, csapadékvíz-lefolyással kapcsolatos adatgyűjtésen, adatelemzésen alapuló helyzetértékelés, a kerület klíma-szemponitú sérülékenységvizsgálata, valamint konkrét intézkedési javaslatok megfogalmazása a tervezések/beruházások, célzott vizsgálatok és a szemléletformálás, társadalmi bevonás szintjén.

Az *akcióterv* az alábbi fő munkarészeket tartalmazza:

- Helyzetelemzés
 - A XII. kerület környezeti és vízrajzi adottságai
 - Jelenlegi vízgazdálkodási gyakorlat bemutatása, főbb létesítmények, egyesített és elválasztott rendszer
 - Szabályozási környezet bemutatása; a kerületi építési szabályzatok csapadékvíz-kezeléssel kapcsolatos előírásai, Budapest főváros településszerkezeti terve, egyéb jogszabályok
 - Éghajlati sérülékenységvizsgálat eredményeinek bemutatása
 - A kerületben jellemző csapadékvíz-gazdálkodási problémák és érintett helyszínek bemutatása a kerületi, lakossági és szolgáltatói (Fővárosi Csatornázási Művek) tapasztalatok alapján
 - Érintett szervezetek, szervezeti egységek bemutatása
 - Potenciális beavatkozási területek meghatározása

- Javaslatok megfogalmazása
 - Új szabályozási elemek a vízvisszatartás ösztönzése érdekében
 - Közterületi beruházásokra, fejlesztésekre vonatkozó javaslatcsomag
 - Nem önkormányzati beruházások
 - Csapadékvíz okozta vészhelyzetek kezelése (havária terv)
 - Szemléletformálási akciók a csapadékvíz megtartásával, hasznosításával kapcsolatban (ismeretterjesztés, zöldtető pályázat, kiadvány stb.)
 - Monitoring és értékelés; az akcióterv végrehajtásának nyomon követése

Javaslatunk szerint az *akcióterv* beépül a XII. kerület 2025 februárjában elfogadott Környezetvédelmi Programjába, így annak csapadékvíz-gazdálkodási és egyes klímaalkalmazkodási célkitűzéseit operatív szintre bontja le. Ezzel biztosítottá válik, hogy a csapadékvíz-kezelés a kerületi fejlesztési és környezetpolitikai döntések integrált részét képezze. Ezzel együtt a dokumentum a Program tervezési és felülvizsgálati folyamataiba illeszkedve kerül aktualizálásra. A folyamatos monitoring biztosítja, hogy a végrehajtás tapasztalatai és az új szakmai információk időközben is beépüljenek a döntéshozatalba, így az *akcióterv* rugalmas és naprakész keretként működhet.

Fontos megemlíteni azt is, hogy az *akcióterv* Budapest Csapadékvíz-gazdálkodási Stratégiájával párhuzamosan készült el, hiszen a Life-projektidőszak megfelelő kereteket biztosított a folyamatos egyeztetésekhez a fővárossal és a partner kerületekkel az *akcióterv* felépítésének és pontos szakmai tartalmának kialakításához kapcsolódóan. Ennek megfelelően az *akcióterv* a fővárosi stratégiával és annak célrendszerével összhangban, de a XII. kerület sajátos domborzati, beépítési és intézményi adottságaira szabva fogalmaz meg végrehajtható javaslatokat.

A csapadékvíz-kezelési akcióterv tervezete annak terjedelme miatt nyomtatott formában a Polgármesteri Hivatal Zöld Irodájának (Bp. XII. Kiss János altb. u. 43-45.) munkatársainál tekinthető meg, valamint online is elérhető: a nyilvánosság számára az ülés anyagait tartalmazó weblapon, az önkormányzati képviselők számára pedig a képviselői honlapon is.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem a Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság részére. A Bizottság véleményéről a testületi ülésen adok tájékoztatást.

Az előterjesztésben foglalt indokok alapján kérem a Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület Budapest XII. kerületének csapadékvíz-kezelési akciótervét az előterjesztés 1. melléklete szerinti formában jóváhagyja, és mellékletként beépíti azt Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidék Környezetvédelmi Programjába.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2026. április 24.

Kovács Gergely s. k.
polgármester

Láttam:

dr. Bitskey Botond s. k.
jegyző

Melléklet:

1. melléklet: Budapest XII. kerületének csapadékvíz-kezelési akcióterve